‘DÖNÜŞÜMÜN İÇİNDEYİZ’ 4. EGE EKONOMİK FORUM

Özgencil Grup ve Ege Ekonomiyi Geliştirme Vakfı iş birliği ile Dünya ve Türkiye gündemini ele alarak farklı sektörlerde gelecek perspektiflerinin değerlendirildiği 4. Ege Ekonomik Forum 2020, 30 Kasım- 4 Aralık tarihlerinde ilk kez online olarak gerçekleşti.

Özgencil Grup ve Ege Ekonomiyi Geliştirme Vakfı iş birliği ile Dünya ve Türkiye gündemini ele alarak farklı sektörlerde gelecek perspektiflerinin değerlendirildiği 5 gün boyunca yoğun ilgi ile takip edilen 4. Ege Ekonomik Forum 2020, 30 Kasım- 4 Aralık tarihlerinde ilk kez Dünya Gazetesi canlı yayın sponsorluğu ile online olarak gerçekleşti.

İzmir Valiliği, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Bornova Belediyesi, Ege İhracatçı Birlikleri, İzmir Ticaret Odası, İzmir Ticaret Borsası, İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği, Finans Dünyası Dergisi, Ege Bölgesi Sanayi Odası, Ege Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi A.Ş., Pınar, Dünya Gazetesi, Bersay İletişim ve Gözlem Gazetesi’nin sundukları değerli katkılarla hazırlanan ve ‘Dönüşümün İçindeyiz’ ana temasıyla düzenlenen Ege Ekonomik Forum’da bu yıl sırasıyla ‘Dünyayı Yeniden Tasarlamak’, ‘Tarım ve Gıda Sistemlerinin Yeniden Tasarlanması’, ‘Dijitalleşme ile Bütünsel Dönüşüm’, ‘Küresel Pazarlardaki Payın Artırılması: İnovatif Hamle’, ‘Ekonominin Lokomotifi: KOBİ'ler ve ESNAF’, ‘Değişim için Geri Dönüşüm’, ‘Finansal Teknoloji Endüstrisinin Geleceği’, ‘Turizm Sektöründe Türkiye’nin 2020 sonrası planları ne olmalı?’, ‘Yüksek Teknoloji Temelli Üretim Ekosistemi’, ‘Küresel Güç Olmanın Anahtarı: E-İhracat’, konuları tartışıldı.

Konferansın açılış konuşmalarını İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Tunç Soyer ve EGEV Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ali Susam gerçekleştirdi.

20 yılı aşkın tecrübesi ile Özgencil Grubu’nun EGEV ile bir araya gelerek Ege Ekonomik Forumunun oluşturulduğunu belirten Mehmet Ali Susam, “Ege Bölgesi, Türkiye’nin bugün içinde bulunduğu koşullarda ekonomik kalkınma hamlesinin lokomotifi olabilecek güçte ve kararlılıktadır. Bölgenin tüm ticari paydaşları ile birlikte bunun altını çizerek, ihracata dayalı, bilim ve

teknoloji merkezli, gençliği önemseyen –çünkü Türkiye'nin 0-17 yaş nüfusunun yaklaşık 3 milyonu Ege'de bulunmaktadır, bir yaklaşımla Ege Bölgesi, gençliği de içine alarak yeni dönemde Türkiye'nin tüm bu sorunlarının içerisinden çıkabilmesinde, küreselleşmeden bölgesel tedarik zincirine geçilen bu süreçte Türkiye'nin lokomotifi olmaya hazırdır. Bunu, bu ekonomik forumlarla perçinlemek için büyük bir çaba içerisindeyiz" sözleri ile Ege'nin potansiyelinin altını çizdi.

Hedef; Kentteki İş İmkanlarını Yeni Bir Ekonomik Vizyonla Büyütmek

Dirençli bir kent olmanın odağına İzmir'de ortak aklı ve yaşam hakkını koyduklarının altını çizen İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, sosyal ve ekonomik gelişmenin kaynağını ise yenilikçi düşünce olarak tarif ettiklerini belirtti. Gençlerin yenilikçi fikirlerini geliştirebilmeleri için tarihi Havagazı Fabrikasını gençlik yerleşkesi olarak gençlere tahsis ettiklerini hatırlatan Soyer, "Kentimizdeki iş imkanlarının büyümesi, yeni bir vizyonla ekonomik gelişmenin sağlanması için tüm paydaşlarımızla uyum içinde çalışmaya gayret gösteriyoruz. Yeni yatırımcıların, girişimciliği ve yenilikçiliği teşvik etmek için çatı kurumlar ve merkezler kurmaya gayret ediyoruz. Paydaşlarımızla sosyal girişimcilik ve gıda girişimciliği programlarımızı başlattık" sözleri ile İzmir'in ve bölgenin kalkınması attıkları adımları paylaştı.

30 Kasım saat 10:00'da başlayan forumun ilk oturumu 'Dünyayı Yeniden Tasarlamak'dı.

"Sürdürülebilir, Kapsayıcı, Esnek Bir Büyüme Oluşturmak ve Kalkınma İçin İş Birliği Yapmak", "Serbest Ticaret Anlaşmalarındaki Son Durum", "Küresel Ekonomi ve Bölgesel Pazarlar Nasıl Yeniden Şekillendirilir?", "Dijital Ekonomiye Yatırım", "5G ile Dünya Nasıl Dönüşecek?" gibi konular Türkiye Ekonomi Bankası Yönetim Kurulu Başkanı & Forum İstanbul Enstitüsü Onursal Başkanı Yavuz Canevi'nin moderatörlüğünde; Singapur Ulusal Üniversitesi Orta Doğu Enstitüsü Başkanı Bilahari Kausikan, Paris- İstanbul Bosphorus Enstitüsü Başkanı Dr. Bahadır Kaleağası, "Capital Failure" kitabının yazarı Dr. Nicholas Morris, Global Resources Partnership Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Öğütçü ve Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar tarafından değerlendirildi.

Bilahari Kausikan, doğru sorunun 'ne zaman yeniden tasarlayabileceğimiz' olması gerektiğini söyledi.

Bahadır Kaleağası; satın alma gücüyle birlikte dünyanın ekonomik gelirinin yaklaşık 130 trilyon dolar olduğunu ve pandemi ile birlikte bu durumu sadece ekonomik olarak değil, insani ve kurumsal boyutları ile de çok önemli ölçüde eriyeceğini paylaştı.

Mehmet Öğütçü: 'Değişen düzen hep değişecek. Dünya enerjisi yine muazzam bir enerji devrimi yaşıyor. Bunun tam ortasındayız. Fosil yakıtlardan yenilebilir enerjiye geçiş yaşamımızı kökten değiştirecek özelliklerde. Şunu unutmamalıyız; Türkiye Çin'den başlayıp Almanya'ya Rusya'dan başlayıp Suudi Arabistan'a kadar inen coğrafyanın en önemli bölgesel gücüdür. Türkiye'nin önünde bir fırsat penceresi var.' dedi.

Şu an dünyanın; ekonomik gelişimi, kalkınmayı tekrar tasarlama açısından en iyi dönemi yaşadığını belirten Dr. Nicholas Morris, Kovid-19'un bütün dün-

ya ülkelerinde var olması ve pandemiye karşı atılan adımların uyumsuzluğunun işsizliği körüklediğini paylaştı.

İçinde bulunduğumuz dönemde dünyayı yeniden tasarlamak başlığının gerçekten çok daha büyük önem arz ettiğini belirten Ender Yorgancılar, pandemi sürecinde sağlık ve gıdanın ön plana çıktığı, güvenlik ve özgürlüğün kaybolması konularının ön plana çıktığını, bu konuların da insanların kafalarındaki soru işaretlerini daha belirgin hale getirdiğini söyledi.

Aynı gün saat 14:00'da İzmir Ticaret Borsası ana sponsorluğunda gerçekleşen 'Tarım ve Gıda Sistemlerinin Yeniden Tasarlanması' başlıklı ikinci oturum onur konuğu T.C. Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli'nin açılış konuşması ile başladı.

Tarımda Teknoloji ve Bilgiye Hızlı Erişim Üretimi Artırıyor

T.C. Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli, tarımda teknoloji kullanımı ve bilgiye hızlı erişimin üretime daha fazla katkı sağlayacağına dikkati çekerek; "Topraksız tarım, dikey tarım, kent tarımı konuları da tüm dünyada giderek yaygınlaşmaya başladı. Su kaynaklarını etkin ve tasarruflu kullanmak için tarımda su verimliliğini sağlamak zorundayız. Dünyadaki gıdanın yüzde 80'i aile çiftlikleri tarafından üretiliyor. Buradan hareketle gıda üretiminde, gelecekte de aile işletmeciliği ilk sırada yer alacaktır diyebiliriz. İşte tüm bu konular, tarımda geleceğin kodlarını barındırıyor. Bizler de Bakanlık olarak bu konuları ve daha fazlasını düşünerek planlamalarımızı yapıyor, projelerimizi hayata geçiriyoruz" sözleriyle Pakdemirli, tarımda teknoloji kullanımı ve bilgiye hızlı erişimin üretime daha fazla katkı sağlayacağına dikkati çekti.

Ege illerinde ve tüm Türkiye'de proje ve yatırımların artarak devam edeceğini vurgulayan Pakdemirli, şunları kaydetti:

"Bildiğiniz gibi, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ekonomide ve hukukta yeni bir reform dönemi başlatıldı. İstikrar, büyüme ve istihdam odaklı bu seferberlikteki amacımız, ülkemizi, hedeflerimiz doğrultusunda geliştirmek ve kalkındırmaktır. Tarım ve orman sektörü gelecek için en önemli yatırım alanlarından birisidir. Yerli ve uluslararası yatırımcılara ülkemize güvenmeleri ve süratle yeni yatırımlara başlamaları çağrısında bulunuyorum. Ben de buradan tüm yatırımcıları, tarım, gıda ve orman sektörüne yatırım yapmaya davet ediyorum."

Sayın Bakan'ın açılış konuşmaları ardından geçilen "Tarım ve Gıda Sistemlerinin Yeniden Tasarlanması" oturumu Bloomberg HT Tarım Editörü İrfan Donat yönetiminde gerçekleşti. Oturuma; TAGEM Genel Müdürü Dr. Nevzat Birişik, İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Işınsu Kestelli, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Temsilci Yardımcısı Ayşegül Selışık, İzmir Köy Kooperatif Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Neptün Soyer ile Pınar Et Genel Müdürü Tunç Tuncer konuşmacı olarak katıldı.

İlk olarak söz alan Işınsu Kestelli, "Hem dünyada hem de Türkiye'de ekilebilir tarım alanları hızla azalıyor. Ülkemizde kişi başına düşen yıllık su miktarı ise 2000 yılında 1652 m3 iken, 2020 yılında 1346 m3'e geriledi. Bu koşullar çerçevesinde daha az toprakta, daha az su kullanarak ancak daha verimli üretim yapmak zorundayız" dedi.

Ardından söz alan Dr. Nevzat Birişik ise mevcut kaynaklar ile tüm dünyada 12 milyarlık bir nüfusu beslemenin mümkün olduğunu paylaşırken, Türkiye'de, mevcut doğal kaynaklar ve coğrafi imkanlar göz önüne alınarak en uygun hangi ürünün üretile-

bileceği ve bunun ticari anlamda nasıl en iyi şekilde değerlendirilebileceği konusuna da dikkat çekti.

Ayşegül Selışık ise konuşmasında pandeminin yarattığı koşulların gıda ithalatı yapan ülkeleri olumsuz bir şekilde etkilediğini, ithalata bağımlı ülkelerde gıda fiyatlarında artışa neden olduğunu söyledi. Türkiye'de ise çok olumsuz bir etkisi görülmediğini belirtti.

Neptün Soyer ise 1800'lerden bugüne kooperatifçiliğin yapılanması açısından teoride çok başarılı bir sistem kurgulandığını ancak uygulamada bir karmaşıklık olduğunu belirtti: 'kooperatiflerin yetki ve görevlerinin Bakanlık tarafından bir an evvel ayrılarak, sonrasında çok güçlü bir çatıda birleştirmesi gerektiğini düşünüyorum.' dedi.

Tunç Tuncer, Türkiye'de hayvancılığın yapısında çoklu bir etkinin söz konusu olduğuna dikkat çekiyor: 'İşletmelerin yüzde 64'ü on baş ve altında, yüzde 5'i ancak 50 baş ve üzeri hayvan barındırıyorlar. Yüzde 3'lük bir kısım ise ihtisaslaşmış yapıda faaliyet gösteren işletmelerdir.' dedi.

Pandemi ile 7 Milyon Yeni İnternet Kullanıcısı

Konferansın ikinci günü saat 10:00'da İzmir Ticaret Odası ana sponsorluğunda 'Dijitalleşme ile Bütünsel Dönüşüm' başlıklı sabah oturumunun açılışını TOBB Yönetim Kurulu Üyesi & İzmir Ticaret Odası Başkanı Mahmut Özgener gerçekleştirdi.

Dönüşüm sürecinde pandeminin tetikleyici etkisine ve kurumlara mali faydalarına değinen Mahmut Özgener: "Dijital dönüşüm sadece müşteri taleplerini karşılamakla sınırlı kalmadı. Aynı zamanda uzaktan çalışmayı arttırdı ve maliyetleri düşürdü. Fiziksel etkileşimi azaltmayı hedefleyen geçiş, dijital dönüşümü bir maliyet etkinliği olarak kullanmanın da yolunu açtı." dedi.

Açılış konuşması ardından Dünya Gazetesi Yayın Kurulu Başkanı Şeref Oğuz'un moderatörlüğünde düzenlenen oturuma; Türk Telekom Yönetim Kurulu Üyesi & Forum İstanbul Enstitüsü Başkanı Aclan Acar, Fütüristler Derneği Başkanı Dr. Mustafa Aykut, Philip Morris Sabancı Genel Müdürü Filiz Yavuz Diren, Teknolojide Kadın Derneği Kurucusu & Yönetim Kurulu Başkanı Zehra Öney ile TTGV Yönetim Kurulu Başkanı & Vestel Ventures Yönetim Kurulu Üyesi Cengiz Ultav konuşmacı olarak katıldı.

Aclan Acar, pandemi öncesi ve sonrası internet kullanımı ile ilgili bir artış olduğunu belirtirken, "Pandemi öncesinde internet ile herhangi bir ilgisi olmayan 7 milyon insan, pandemi ile birlikte internet dünyasının bir parçası haline geldi, interneti kullanmaya başladı" dedi.

Panelin ikinci konuşmacısı olarak söz alan Dr. Mustafa Aykut, dijitalleşmenin bütünsel bir dönüşüm olmadan gerçekleşemeyeceğinin altını çizerek, dijitalleşmenin beş temel konu üzerinden ilerlediğini belirtti. Aykut, bu konuları şöyle sıraladı: a. Mobilleşme, b. Otomasyon, c. Sanallaşma, ç. Akıllanma, d. Küçülme (Nano teknoloji marifeti ile).

Filiz Yavuz Diren ise Philip Morris Sabancı'nın dönüşüm hikayesini paylaştı. "Bizim yaptığımız aslında; normal bir satış operasyonunu daha sonra bir dijital platforma alarak, bakkalın kendi siparişini bu platform üzerinden, doğru stok seviyesine ve tedarik zincirindeki doğru hesaplamasını yaparak, doğru miktardaki malı sipariş edebilmesine imkan veren bir dönüşüm. 150 bin bakkal esnaftan bahsediyoruz. Burada bütünsel bir dönüşüm söz konusu. Çünkü paydaşımız olan bakkalların dijital okur-yazarlıkları öne çıkıyor– yani her gün ya da iki günde bir bu platforma girmeleri anlamına geliyor. Bu süreçle birlikte paydaşlarımızın dijital altyapısını da güçlendirdik."

Zehra Öney; 'Yapılan araştırmalarda; 2023'e hatta 2030'a kadar 97 milyon yeni iş başlığının geleceği konuşuluyor. Bu yeni iş başlıkları rutinde eğitimi aldığımız yaptığımız işlerden çok farklı. İşte bu anlamda yeni iş başlıklarında ilerde doğabilecek insan kaynağı açığımız yaklaşık 3 milyon – 4 milyon 'a yakın.' dedi.

Cengiz Ultav ise tüm dünyanın bugün geldiği noktada bir kırılma olduğunu, Kovid-19 olsa da olmasa da bu kırılmanın yaşanacağını ekledi. Kırılma sonrası dönemin Türkiye için fırsatlarla dolu olduğuna düşündüğünü belirten Ultav, "Çünkü müthiş bir gençlik geliyor. Ve gençlerimizin şu anki büyük resmi içselleştirmelerinde büyük fayda var. Dünyada değişmeyen şeylerden arasında ilgi, zekâ, empati, cesaret yer alıyor." diyerek, yaşananları yorumladı.

Ultav; inovasyonun para ile fikir arasındaki en hızlı yol olmadığını, teknobilimle en hızlı çözümleri geliştirmenin adının artık inovasyon olduğunu da ekledi.

Yeni Düzende Küresel Ticaret Yolları Yüzde 90 Değişecek, İş Birlikleri Kazanacak

İkinci günün öğleden sonraki oturumu Ege İhracatçı Birlikleri ana sponsorluğunda gerçekleşen 'Küresel Pazarlardaki Payın Artırılması: İnovatif Hamle' başlıklı oturum.

Oturumun açılış konuşmasını gerçekleştiren Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, küresel ticaret yollarının yüzde 90 oranında değişeceğini belirtti ve sözlerini şöyle sürdürdü:

"Dünyadaki bütün endüstrilerdeki tedarik zincirlerinde ve lojistik süreçlerinde blockchain kullanılıyor. Ege İhracatçı Birliği'nin dijitalleşme ve dönüşme açısından da önemli adımlar atıyoruz. Burada kadın ihracatçıların emeği ve çabasının yerinin çok ayrı. İşte Kadın – BinYaprak Deneyim Platformu'nun kurulması ile mentorluk programını da hayata geçirdik."

Habertürk Ekonomi Yazarı Abdurrahman Yıldırım'ın moderatörlüğünü yaptığı oturuma Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, Doğan Holding Murahhas Üyesi & CEO Çağlar Göğüş, İnci Holding Yönetim Kurulu Üyesi Perihan İnci, DEİK Asya Pasifik Bölgesi Koordinatör Başkanı Murat Kolbaşı konuşmacı olarak katıldı.

Açılış konuşması ardından Moderatör Abdurrahman Yıldırım; dijital dünyanın fiziki dünyanın devamı olduğu, burada atılım yapmak, fırsatları değerlendirmenin Türk ihracatçılar ve girişimciler için daha kolay olabileceğini düşündüğünü paylaştı.

Oturumun ilk konuşmacısı Çağlar Göğüş; KOBİ'lerin Türkiye ekonomisindeki etki alanına değinirken, Türkiye ekonomisinin yüzde 99'unu, istihdamın yüzde 75'ini ve toplam yatırım yüzde 50'sini oluşturduğunu, ancak bu gücün bankacılık ve kredilerdeki payının yüzde 26 olduğu tespitini paylaştı. Göğüş, belirsizliğin artmasıyla bankacılık ve kredilerdeki payın bir miktar daha düştüğünü tahmin ettiğini belirtti ve 'Özellikle tedarik finansmanı ve bu şekilde başlatıla-

bilecek bir finansman ilişkisi KOBİ'lerin hayatında önemli bir yer teşkil edebilir.' Dedi.

Perihan İnci ise, geleceğe yolculukta öncelikle bir durum tespiti yapılmasının önemine vurgu yaptı. TÜSİAD SD2 Görev Gücü Başkanı olarak da çalışmalar neticesinde farklı sektörlerin sorunlarını ve dijital dönüşüm süreçlerinde yaşanan sıkıntılarını yakından izleme şansı elde ettiğini belirten İnci; on ay önce de var olan ekonomik, sosyal, siyasi ve çevresel zorlukların üzerine eklenen pandemiyle birlikte şartları neredeyse tamamen farklı bir boyuta taşıdığını söyledi.

Oturumun ve günün son konuşmacısı Murat Kolbaşı ise Asya'daki fırsatlara dikkat çekti.

Çin ve Asya'daki gelişmiş ekonomilerde ticaretin yüzde 30 oranında dijitalleştiğini hatırlatan Kolbaşı, Türkiye'nin ve özellikle de Ege Bölgesi'nin gıda ihracatı ile bu bölge ile ticarette ciddi bir avantajı olduğunu paylaştı.

Türkiye'nin %65 Cirosunu Üreten KOBİ'lere Bilanço Danışmanlığı Desteği Sağlanmalı

2 Aralık Çarşamba günü saat 10:00'da başlayan beşinci oturum İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği'nin ana sponsorluğunda gerçekleşen 'Ekonominin Lokomotifi: KOBİ'ler ve Esnaf' oturumudur.

Açılışını gerçekleştiren İESOB, Yönetim Kurulu Başkanı Zekeriya Mutlu; 'Değişimin farkında olan esnaf ve sanatkârlar olarak gerekil altyapıları oluşturmaya çalışıyoruz. Ancak bu süreç ortak akılla hareketi gerektiriyor. Herkesin birlikte çalışması gerekiyor. El ve akıl birliğine, hatta gönül birliğine ihtiyaç var. Bunu başarmak bizler için tarihi sorumluluk.' Dedi.

Gözlem Gazetesi Yazarı Prof. Dr. Faruk Çalapkulu moderatörlüğünde, KOSGEB İzmir Müdürü Levent Arslan, TEB Kobi Bankacılığı Dijital Dönüşüm ve Girişim Bankacılığı Direktörü Nurullah Beyter, Yeni Asır

Gazetesi, Ekonomi Yazarı Gonca Elibol, Bornova Belediye Başkanı Dr. Mustafa İduğ, İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Zekeriya Mutlu, Dokuz Eylül Üniversitesi Prof. Dr. Yaşar Uysal konuk konuşmacı olarak oturumunda yerini aldı.

Gonca Elibol, KOBİ'lerin GSYH'ya katkılarının yüzde 75 civarında olduğunu, istihdam boyutunda ise bu rakamın yüzde 76'ya ulaştığını hatırlatıyor. 'KOBİ'lerin en büyük avantajları; üretime ve çeşitliliğe hızlı adapte olabilmesi, büyük sanayi işletmelerine destek olması, bölgesel kalkınmayı destekleyen çalışma sistemleri olması, büyük ölçekli şirketlere göre daha hızlı karar alabilen mekanizmalarına sahip olması. Ancak bu avantajlara rağmen KOBİ'lerin önemli sorunları arasında finansmana erişim yer alıyor.'

Nurullah Beyter ise "Dünya Ekonomi Forumu rakamlarına baktığımızda pandemide internet kullanımı Kovid-19 öncesinde göre dünya genelinde yüzde 70 artış gösterdi. Firmaların yüzde 30 uzaktan çalışmaya başlarken, pandemi sonrası beklenti ise bu oranın yüzde 50'ye çıkması. Bu gelişmeler ışığında farkındalık ilk adım olurken, strateji geliştirme ve uygulama ile başarı da takip adımları şeklinde ortaya çıkıyor. Tüm bu süreçler ekseninde ise başta KOBİ'ler olmak üzere herkese görev düşüyor."

Prof. Dr. Yaşar Uysal esnaf ve KOBİ'lerin yaşadığı sorunların etkilerinin sadece ekonomi ile sınırlı kalmadığını, her başlığa uzandığını belirtirken, işletme düzeyinde yönetsel ve vizyoner bir yenilenme ile önlem almak gerektiğinin altını çizdi. Uysal; ardından da endüstri bazında bir strateji geliştirmeli ve devlet desteği ile mekân – ürün – proje entegrasyon üreten

bir vizyon gerektiğini vurguladı.

KOBİ'lerin Türkiye'ni cirosuna olan kayda değer katkısının belirten Dr. Mustafa İduğ ise KOBİ'lerin bilançolarının düzenlenmesi ve bunun için de gerek akademi gerekse devlet destekli danışmanlık hizmeti alması gerektiğinin söyledi: "Türkiye'de 3 milyon 100 bin işletmenin yüzde 99'u olan esnaf ve KOBİ'lerimiz, istihdamın yüzde 76'sına destek verirken, Türkiye'nin cirosunda olan katkıları ise yüzde 65. Yani her 100 liranın 65 lirası KOBİ'ler tarafından üretiliyor. Buradan hareketle en çok kredinin esnaf ve KOBİ'ler tarafından kullanılması gerekirken bu rakam aslında yüzde 25. Finansal erişimin azlığının arka planında ise rekabet gücünü kaybeden esnaf ve KOBİ'lerin teminat yapısında ve borç geri ödeme yapısında ciddi bir azalma var."

KOSGEB İzmir Müdürü Levent Arslan ise işsizlik ya da kadının iş gücüne katılımı gibi ekonomik ve sosyal sorunlara, devletin tek yetkili mercii olarak girişimcilik alanında sağladıkları destekler ile çözüm sunduklarının paylaştı.Bu çözümleri ekonomik ve akılcı bir yolla yaptıklarını paylaşan Arslan, düşük teknolojili şirketlerde bile bir kişilik istihdamın işletmeye maliyetinin 250 bin liraya ulaştığını, ancak KOSGEB olarak 65 bin lira destek ile bir kişilik istihdam yarabildiklerinin altını çizdi.

Döngüsel Ekonomiyle Türkiye'de Binlerce Kişilik İstihdam, Milyarlarca Liralık Fayda Yaratmak Mümkün

Konferansın 2 Aralık saat 14:00'da gerçekleşem 'Değişim İçin Geri Dönüşüm' başlıklı oturumunda döngüsel ekonominin Avrupa ekonomisine katkısı ve Türkiye'ye sağlayabileceği katkılar detaylı bir biçimde konuşuldu.

Forum İstanbul Yönetim Kurulu Üyesi Servet Yıldırım moderatörlüğünde gerçekleşen oturuma Philip Morris Sabancı Genel Müdür Yardımcısı Zeynep Güney Altıntaş, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye) Yönetim Kurulu Başkanı Ebru Dildar Edin, PAGEV Yönetim Kurulu Başkanı & TOBB Plastik, Kauçuk ve Kompozit Sanayi Meclisi Başkanı & SEM Plastik Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Eroğlu, Yerli Yeşil Yeni Koordinatör & Afyon Kocatepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Murad Tiryakioğlu konuşmacı olarak katıldı.

İlk olarak sözü alan Ebru Dildar Edin, döngüsel ekonomi ile 2030'a kadar Avrupa Birliği'nin GSYH ile ilgili mevcut projeksiyonlara ek olarak 82 milyar euro'luk ve 700 bin kişilik istihdam fırsatı oluşabileceğini, yine 2030'a kadar kaynak verimliliği ile 1,8 trilyon euro'luk ekonomik fayda sağlanabileceğinin araştırmalar ile ortaya konduğunun paylaştı.

Ardından söz alan oturumun ikinci konuşmacısı Zeynep Güney Altıntaş, Philip Morris Sabancı olarak "sürdürülebilirlik her şeyden önce sorumluluğumuzdur" felsefesi ile yola çıktıklarını, İzmir'de kuruldukları günden bu yana çevre hassasiyeti ile hareket ettiklerini ifade etti: 'Sürdürülebilir bir dünya için her alanda proje geliştirmeye çalışıyoruz. Sürdürülebilirlik şemsiyesini 4 ana başlık altında topluyoruz; 1. Tüm faaliyet alanlarında dönüşüm, 2. Operasyonel mükemmeliyet, 3. Sosyal etkimizin iyileştirilmesi, 4. Çevresel ayak izimizi azaltmak.' dedi.

Yavuz Eroğlu "İhtiyacımız olan hayatımız için gerekil ürünleri kullandığımızda da artık döngüsel ekonomi çerçevesinde defalarca sisteme katacak, yeni bir kaynak ihtiyacı olmadan değerlendirebileceğimiz bir sisteme gitmemiz gerekiyor. Ülkemiz, yıllık 10 milyona yaklaşan üretim kapasitesi ile plastik sektöründe güçlü bir yerde. Avrupa'da üretim kapasitesinde Almanya'dan sonra ikinci, dünyada ise altıncı sırada.' dedi. Eroğlu; Türkiye'nin plastik üretimi için gerekli olan hammaddeyi ithal ettiğini, burada da ciddi bir fırsat olduğunu belirtirken, çok büyük bir geri dönüşüm endüstrisi hem plastikteki hammadde açığının kapatılabileceği hem de döngüsel ekonomide büyük değişimin parçası olabilmenin mümkün olduğunu vurguladı.

Oturumun son konuşmacısı olan Doç. Dr. Murad

Tiryakioğlu ise bu kapsamda farkındalık yaratılması için çalışmalar yapılması gerektiğinin altını çizdi. Hane atık yönetim sürecinin de önemli olduğunu, İzmir, İstanbul ve Ankara'da bu konuda farkındalığın dışarıya yansıdığını belirten Tiryakioğlu, Anadolu geri dönüşüm ya da atık yönetimi açısından yerel yönetimlerin farkındalık açısından daha aktif olmalarının ya da bu alana yönelik mevzuatlar ile adım atılmasının daha sağlıklı sonuçlar verebileceğini belirtti.

Dünya Ekonomisinin Kurtuluş Reçetesi 'Yeni Bir Uluslararası Finans Anlaşması'

3 Aralık Perşembe günü saat 10:00'da başlayan dördüncü gündeki yedinci oturum "Finansal Teknoloji Endüstrisinin Geleceği" başlıklı oturumun moderatörlüğünü Strategic Advisory Services Yönetici Ortağı & Gazeteci Buse Biçer gerçekleştirdi. Manchester Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İsmail Ertürk, Denizbank İnovasyon Komitesi Başkanı Gürhan Çam, Finoa, Co-CEO ve Kurucu Christopher May, Bahçeşehir Üniversitesi, Öğretim Üyesi & İstanbul Blokzincir Kadınları Derneği Kurucu Üyesi Prof. Dr. Fatma Ulucan Özkul'un konuşmacı olarak katıldığı oturumda ilk sözü alan İsmail Ertürk; "Fintech gerçekten teknolojik yenilikler getiren bir sektördü. Özellikle açık bankacılık açısından arkasında denetleme kurullarının da desteği vardı. Aynı zaman da teknolojinin önemli olup olmadığına karar veren bir yatırımcı grubu da vardı. Ancak bunlar pandemi sonrası zayıfladı. Fintech şirketleri işin sadece çok akıllı teknolojiler yapmak olmadığını, o teknolojiyi kâra dönüştürecek şirketlere de ihtiyaçları olduğu gerekliliğini sorgulamaya başladı."

Prof. Dr. Fatma Ulucan Özkul ise finansal teknoloji endüstrisinin geleceğinden bahsetmeden önce bugünü iyi bir şekilde değerlendirmenin gerekliliğini vurguladı. Özkul: 'IMF ile Dünya Bankası'nın 15 Ekim tarihinde yaptığı toplantıda söylediklerine dikkat çekmek isterim: 'Bugün yeni bir Bretton Woods anındayız.' Kastettiği ise dünya ekonomisini kurtarmak için yeni bir uluslararası para anlaşmasına ihtiyaç duyulduğuydu.' dedi.

Christopher May ise teknolojinin finans desteği aldığı sürece güçlü olabileceğini söylerken, teknolojinin ilerleyen yıllarda gelir dağılımı, eşitsizlik, sağlık sorunları gibi konulara eğilme ve çözüm bulabilmesi açısından daha sofistike finansal bazı enstrümanlara ihtiyaç olabileceğini paylaştı.

Oturumun son konuşmacısı Denizbank İnovasyon Komitesi Başkanı Gürhan Çam ise, Türkiye'de bankacılık sisteminin Avrupa ve ABD'den çok daha önde olduğunu, teknolojik açıdan çok güçlü bir yerde durduğunun paylaştı. Çam: "Türkiye'deki bankacılık sektörü teknolojiye yatırım konusunda oldukça cömert, müşteri deneyimine aktarma açısından da oldukça başarılılar. Bu anlamda pandemiye en hazır sektörlerden biriydik. Pandemi başladığında, uzaktan çalışma kararları alınmadan bankalar 4 ya da 5 gün içerisinde uzaktan çalışma sistemine anında uyum sağladılar. Bankalardaki bilgisayarlar bile evlere transfer edildi ve hiçbir hizmet sekteye uğramadı" dedi.

Haziran 2021'de Turizmde Hareketlilik Başlayacak

3 Aralık Perşembe günü saat 14:00'de gerçekleşen "Turizm Sektöründe Türkiye'nin 2020 Sonrası Planları Ne Olmalı?" başlıklı oturumun açılışını TARKEM Genel Müdürü Sergenç İneler yaptı.

Sergenç İneler, turizmde 2021 itibarıyla dünyadaki

yeni turizm trendlerinin standart, inovasyon ve dayanışma eksenine oturduğunu paylaştı. İneler: 'Şu an her yerde geçerli olan inovasyonu turizm açısından veya hangi açıdan trend olacağını göre değerlendirdiğimiz üç temel öğe üzerine oturduğunu görüyoruz: 1. Yerinde olması, 2. Akıllı olması, 3. Entegre olması.' dedi.

Moderatörlüğünü Milliyet Gazetesi Ekonomi Müdürü Şükrü Andaç'ın yaptığı oturumda Tüm Restoranlar ve Turizmciler Derneği (TÜRES) Başkanı Ramazan Bingöl, Ege Turistik İşletmeler ve Konaklamalar Birliği Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Four Points by Sheraton İzmir Genel Müdürü Bülent Süzer, İZFAŞ Genel Müdürü Canan Karaosmanoğlu Alıcı, Otelz.com Kurucu Ortağı ve CRO & TÜRSAB Rota Yönetim Kurulu Üyesi Orkun Tekin konuşmacı olarak katıldı.

Oturumun ilk konuşmacısı olan Canan Karaosmanoğlu Alıcı, "Yeni dönemde turizm yeniden tanımlanıyor. Yeni algı; daha nitelikli, daha butik, daha fazla para harcanan, daha fazla keşfe dayalı yaklaşımları içeriyor. Biz de bunu amaç edinen bir strateji oluşturduk. Dolayısıyla yeni turizm alışkanlıklarına yönelik hazırlıklarımızı yoğunlaştırıyor" dedi.

Ardından söz alan Ramazan Bingöl, Türk mutfağı ile gastronomi avantajının Türkiye'de hala en iyi şekilde değerlendirilmediğini belirterek: 'Turizm için o kadar önemli ki Türk mutfağı, gastronomi turizmiyle ilgili artık dünyada milyar dolarlık işlem hacmi var. Sadece gastronomiden milyar dolarlık bir pasta alabiliriz.' dedi.

Orkun Tekin ise dijitalleşme sürecinin aslında yıllardır turizme dokunduğunu belirtirken, dijitalleşmenin ağırlık olarak müşteriyi kazanma, müşteri arama ya da tercih edilme açısından müşteriye ulaşma yaklaşımıyla başladığını söyledi. Ayrıca Tekin, bugün oteller açısından iç süreçlerin dijitalleşmeye başladığını, kanal yönetimi ile online seyahat acenteleri mantığının tüm dünyada oturduğunun altını çizdi.

Son olarak söz alan Bülent Süzer, beklentilerin 2021 Haziran ayı itibariyle turizm sektöründe tekrar hareketlenmesi ve seyahat trafiğini artması yönünde olduğunu paylaştı.Süzer: '2021 yılına dair hedefler koymak, hedef kitlemizi belirlemek için kimlerin adım atması gerekiyor? Bu konuda Türkiye Turizm Ajansı'nın biçilmiş kaftan olduğunu düşünüyorum.' dedi.

Daha Kaliteli, Performansı Yüksek, Ancak Maliyeti Düşük Üretim Tam Otomasyon ile Mümkün

Konferansın son günü 4 Aralık Cuma günüydü.

Sabah 10:00'daki ilk oturum olan 'Yüksek Teknoloji Temelli Üretim Ekosistemi' Dünya Gazetesi Genel Koordinatörü ve Yazarı Vahap Munyar'ın moderatörlüğünde; Mitsubishi Electric Türkiye Fabrika Otomasyon Sistemleri Ürün Yönetimi ve Pazarlama Bölümü Departman Müdürü Tolga Bizel, ENOSAD Başkan Yardımcısı Dr. Hüseyin Halıcı, MEA Bölgesi, Dijital Lideri Gürhan Kalelioğlu ve ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri konuşmacı olarak katılımları ile gerçekleşti.

Oturumun ilk konuşmacısı olan Tolga Bizel, son zamanlarda yüksek teknoloji içeren çalışmalar konusunda özellikle Japonya'daki genel merkezde uygulanan yüksek teknoloji unsurlarına benzer uygulamaları, Türkiye'de de yapma şansı bulduklarını paylaştı. Bizel, 'Üretim teknolojileri yaklaşımlarımız hücresel ro-

bot hatları üzerinden geçiyor. Yani, insanın ve robotun beraber çalıştığı ve hücre olduğu. Sosyal ağların işletilmesine benzer yöntemler kullanılıyor. Fakat burada kullanılan yeni teknoloji robotlarımız tıpkı insan gibi içinde bulunduğu durumu algılayıp, kendi kendine karar vermesini ve yorum yapmasını bekliyoruz. Geliştirdiğimiz teknoloji ile yoğun işlem gücü ihtiyacı duyan bazı algoritmalar yerine kendi ürettiği algoritmaları entegre ederek, sahada bulunan gömülü bilgisayarlarımız tarafından da bu verilerin işlenebilmesini sağladık. Robottan tıpkı bir operatör gibi çalışmasını bekliyoruz, ki bu beklenen gelecekte çok olacak bir şey.' dedi.

Dr. Hüseyin Halıcı, üretimin bir sürü sektörden oluştuğunu, otomasyonun da bunların bir parçası olmasına rağmen farkındalık açısından çok güçlü olmadığını hatırlattı. Halıcı, şöyle devam etti: "Otomasyon, makine – insan iş birliğidir kısaca. Biz, otomasyon olmayan bir durum olursa o makinenin tamamen bir insan tarafından kontrol edildiğini söyleyebiliriz. Ama tam tersi, tamamen robotla yapılırsa tamamen otomasyonla ilerleniyor. Biz, Türkiye'de ise yarı otomasyonlu ürünler kullanıyoruz" dedi.

Gürhan Kalelioğlu ise Türkiye'nin etrafındaki ülkelerde birçok büyük firmanın bulut merkezleri kurduğunu hatırlatırken, Türkiye'nin bu alanda iyi bir yerde olduğunu paylaştı. Çok uluslu bulut firmasının radarında olmanın da aslında önemli olduğunu savunan Kalelioğlu, bu sayede millî yazılımların küreselleşmesi fırsatı doğacağını belirtti. Kalelioğlu, "Bunların yanı sıra iki konu daha öne çıkıyor. 1. Müşteri deneyiminin birincil önem kazanması, 2. Çalışan deneyimi. Bugün, tedarik zincirinden müşterinin memnuniyet hissiyatına kadar her adımın değerlendirildiği, servis ve hizmet yaklaşımlarının daha önemli olduğu, bir yaklaşım söz konusu.' dedi.

Fadıl Sivri, internetin olmadığı açık veri tabanlarının çok çok az olduğu, uluslararası kuruluşların küçük ofisler halinde Türkiye'de bulunduğu dönemlerde yazılım geliştirme faaliyetlerine başladıklarını belirtirken, özellikle kurumsal kaynak planlama yazılımları, denizcilik, üretim sistemleri gibi sektörlerde yazılımlar geliştirdiklerini paylaştı. Ardından İzmir ve Ege Bölgesi ile İstanbul'da çeşitli projelere imza attıklarını belirten Sivri, yurt dışı ile de yoğun bir iş birliği ve ilişki içerisinde olduklarını, 1997 – 2007 arasında; öncelikle işletmeleri bu konuda motive etmek, bilgilendirmek, ilham vermek açısından pek çok sunum yaptıklarını ekledi.

"Türkiye'nin Yeni Petrolü" E-Ticaret ile KOBİ'lerin Dış Pazara Açılmaları, Cari Açık ve İstihdam Sorununu Çözebilir

Dergimiz ana sponsorluğunda gerçekleşen konferansın son oturumu 'Küresel Güç Olmanın Anahtarı: E-İhracat' oldu.

Açılışını Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakan Yardımcısı Gonca Yılmaz Batur'un onurlandırdığı oturum Dünya Gazetesi Yöneticisi Hakan Güldağ'ın moderatörlüğünde Göksel Global, Kurucu ve CEO Gökhan Göksel, BIGGPLUS Grubu CEO Enis Karslıoğlu ve ZESS International Kurucu Ortağı Sevdil Yıldırım'ın konuşmacı olarak katılımları ile gerçekleşti.

Oturumunun açılış konuşmasını gerçekleştiren T.C. Ticaret Bakan Yardımcısı Gonca Yılmaz Batur Türkiye'nin e-ticaret hareketliliğine dikkat çekerken, özellikle sanal fuarlar ve sanal ticaret heyetleriyle Türkiye'nin ihracat hareketliliğini sürdürülebilir kılmak adına yaptıkları çalışmalara değindi.

2019 ile 2020 yıllarının ilk 6 ayındaki e-ticaret hareketliliğini karşılaştıran Batur, 2020 yılı ilk 6 ayına baktığımız zaman Türkiye'de e-ticaret hacmi bir önceki yılın ilk altı ayına göre %64 oranında artmış görünüyor. 91.7 milyar lira olarak bir gerçekleşme var dedi.

"2019 ila 2020'nin e-ticaret hareketliliğinde ilk 6 ayı karşılaştırdığımızda en büyük artışı yüzde 95 ile ev ve bahçe ürünleri aldı. Kendimizi evlerimize kapatarak, ev ve bahçelerimize eğildiğimizi söyleyebiliriz bu rakamlara göre. Burada oluşan ticaret hacmi ise 2,1 milyar lira olarak kayıtlara geçti. Bir diğer alan, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 90 oranın-

da artan beyaz eşya elektronik ticareti oldu. Nominal olarak değer oldukça yüksek. Oluşan ticaret hacmi ise 11,3 milyar lira. Geçtiğimiz yılın aynı dönemler için bu rakam 5,9 milyar liraydı. Üçüncü sırada ise yüzde 58'lik artışla elektronik eşyalar, 5,9 milyar liralık bir hacimle yer alıyor. Dördüncü sırada da yüzde 45'lik bir artışla giyim bulunuyor."

Ardından Hakan Güldağ'ın moderatörlüğünde "Küresel Güç Olmanın Anahtarı: E-İhracat" başlıklı oturuma geçildi. Oturumda ilk olarak söz alan Enis Karslıoğlu, E-ihracatı "Türkiye'nin yeni petrolü" olarak tanımladı. Karslıoğlu; "Özetle; 1. İçerik ve Pazarlama Hizmeti, 2. Stok ve Tedarik Yönetimi, 3. Entegrasyon, Takip ve Hızlı Teslimat, 4. Müşteri İlişkileri Yönetimi Hizmeti, 5. İade Yönetimleri başlıkları e-ihracat sürecinde KOBİ'lerimizin karşı karşıya olduğu konular. Gördüğünüz gibi oldukça teknik bir iş. Bu nedenle de esnafın ve KOBİ'nin bu işi çözmesi için kümeleşmesi gerekiyor. E-ticaret servisi sağlanması gerekiyor." Karslıoğlu; New York'ta, Moskova'da, Dubai'da, Amsterdam'da, Londra'da, Kenya'da ve Çin'in Şanghay ve Guangzhou bölgelerinde, serbest e-ticaret bölgeleri kurdurarak ya da var olan bu bölgelere girilmesi gerektiğinin, Türkiye'nin geleceğinin serbest e-ticaret bölgelerinde olduğunun altını çizdi.

Oturumda söz alan ikinci konuşmacı Gökhan Göksel ise Çin'in kalkınma modelinin Türkiye'ye çok benzediğini, çünkü Çin'de de ciddi oranda KOBİ'lerin olduğunu paylaştı. Göksel; yüzde 99'u KOBİ'lerden oluşan Türkiye'nin, e-ticaret ekosisteminde atılması gereken adımları atması halinde istihdam ve döviz problemlerini çözme şansı olacağını belirtti: "E-ihracatın ihracattan bir farkı olmadığını düşünüyorum. Burada asıl gelmemiz gereken yerin, Türkiye'nin uluslararası ticarete ne kadar uyumlu olduğu ya da olmadığı konusudur. Türkiye, uyumunu hızlandırmalı. Pandemi nedeniyle çok popüler hale geldiği için şu an e-ihracatı konuşuyoruz. Yüzde 99'u KOBİ olan ülkemizde, bu yapıların dış pazarlara ürün satabilme kabiliyetlerini ortaya çıkarmak gerek." dedi.

Ege Ekonomi Forumu'nun son günündeki son oturumun son konuşmacısı Sevdil Yıldırım ise, Türkiye'nin toplam ihracatı içerisinde e-ihracatın payının artırılmasının önemine dikkat çekti.

"Türkiye'nin öncesinden de sistematik bir şekilde ele alması gereken bir konuydu e-ihracat. Pandemi tabiki bir paradigma değişikliği yarattı. Yaşanması gereken yapısal değişimi zorunluluk haline getirdi. Dijitalleşme zaten şirketlerin gündemindeydi. Endüstri 4.0'ı zaten senelerdir konuşuyoruz. Ancak bakıldığında her ne kadar pandemi sonrasında çok hızlı bir hareket yaşanmış olsa da gelinen nokta çok tatmin edici düzeyde değil" diyen Yıldırım, Ticaret Bakanlığı'nın pandemi döneminde aldığı tedbirlerin çok etkili olduğuna, bu kapsam e-ticarette de e-ihracatta da çok önemli adımlar atıldığının vurguladı.

Özgencil Grup ve Ege Ekonomiyi Geliştirme Vakfı işbirliği ile bu yıl ilk kez online olarak gerçekleştirilen 4. Ege Ekonomik Forum konferansı 5 gün boyunca 61 konuşmacı ve 10 oturum ile yoğun ilgiyle izlendi. Son derece verimli geçen Ege Ekonomik Forum konferansını kaçıranlar Ege Ekonomik Forum youtube sayfasından oturumları izleyebilir.